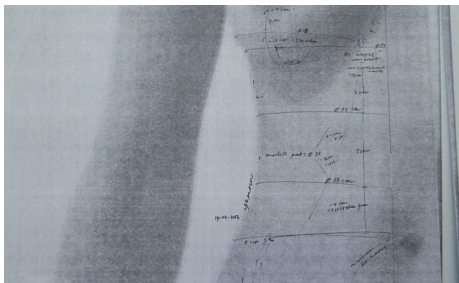

Een ruim atelier, op de grote werktafel een rol sjiek behang. Een losgeknipt fragment hangt aan de muur.

Desiree de Baar test een nieuw idee.

Van bouwen, breien en borduren

'Zelfportret' (2003-2004), werktekening

'Zelfportret', gebreide detail, lijf.

Na een opleiding als logopediste werkte Desiree een aantal jaren in de gehandicaptenzorg, waar ze mensen met autisme begeleidde. Haar ervaringen tijdens die periode bepaalden haar fascinatie voor processen en sociale interactie. Ze waren van invloed op haar manier van denken, van kijken naar de dingen en de wereld. En, na haar afstuderen aan de afdeling autonome kunst van de Willem de Kooning Academie Rotterdam (2004), ook op haar werk als kunstenaar.

Gebreide reconstructies

Desiree raakte geboeid door het breien, door het contrast tussen het creatieve, ambachtelijke van de techniek en het exacte, wiskundige van het meten en berekenen. Haar afstudeerproject was dan ook een gebreid zelfportret. Ze nam 1:1 detailfoto's van haar eigen lijf. Daar schreef ze maten bij, opmerkingen, aanwijzingen. Zo ontstond een serie intrigerende, poëtische beelden; werktekeningen die de basis vormden voor de breipatronen. Die presenteerde ze samen met de gebreide delen in een werkplaatsdecor.

Van het eigen lijf naar de eigen alledaagse omgeving was een logische stap. Ze reconstrueerde breiend haar badkamer; werkkamer en keuken. Als context voor de gebreide onderdelen tekende ze de architectonische details van haar ruimte op de muren van de galerie, handgeschreven toelichtingen vervolmaakten het beeld.

De kleine onderdelen (kraan, deurklink) hebben iets kinderlijk onhandigs door de slaphed van het breiwerk. De grotere breiobjecten krijgen vorm door een inwendig frame. 'Als die dingen nog niet in elkaar staan, dat vind ik ook heel erg mooi. Als je iets gaat doen met constructies, ga je het eigenlijk een beetje ver-

psten, maak je er een "ding" van. Er zijn tussenstappen in het werk die ook zo interessant zijn dat je je afvraagt: wanneer stop ik?'

Gebouwen met een geschiedenis

Van recenter datum zijn de op vilt geborduurde plattgronden. Ook hier is de gelaagdheid te vinden van enerzijds het ambachtelijke, het borduren en anderzijds het exacte, de architectuur. De plattgronden komen uit een boek over de architectuur van psychiatrische ziekenhuizen in Nederland.

Ieder werk uit de serie '136 Onrustige vrouwen' betreft steeds één bepaalde functie – verzorgend, verplegend of publiek – van een psychiatrische instelling uit de 19de eeuw.

Delen uit het boek vergrootte ze, nam ze over op patroonpapier en legde dat als werktekening op het vilt. Dwars door het papier de tekening volgend borduurde ze de details van haar gebouw, muren, ramen, deuren, een trap. Het papier haalde ze later weg, ze trok het met een klein pincet tussen de steekjes uit. Een enkele keer bleef er een deel achter. Daar dringt het technische even door in het poëtische beeld. Dan krijgt het borduren concurrentie en wordt de gelaagdheid van haar werk duidelijker.

Wanneer ze borduurt, wordt ze één met haar werk. Dan ervaart ze de beladenheid, wat er gebeurde in die ruimtes, in zo'n gebouw dat beschermde, maar ook gevangen hield. 'Je doet alles met de hand en focust zo op de ruimte dat je het als het ware zelf beleeft, dat je je voorstelt hoe mensen zich bewegen, van de ene naar de andere ruimte gaan. En dat met name in de psychiatrische ziekenhuizen. Die bewoners zijn zo naar binnen gericht, de grenzen van het gebouw zijn de grenzen van hun wereld.'

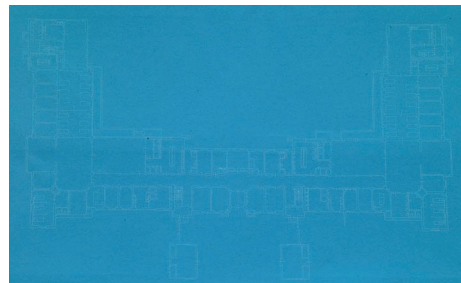
Het borduren maakt de plattgronden minder beklemmend, maar 'voor sommige mensen zit het waarschijnlijk op het randje van het betafelijke, zo'n fascinatie. Het zijn toch aspecten die moeten worden weggestopt, waarmee men niet geconfronteerd wenst te worden. Maar zo is de praktijk niet meer; die gebouwen zijn geschiedenis.'

Voor meer informatie: www.desireedebaar.nl

Tekst: Marjolijn van Duyn
Beeld: Courtesy RAM

'Gebreide keuken' (2007), aanrecht, ware grootte.

'136 Onrustige vrouwen, nr. 1' (2006), vilt gebordurd, 100 x 170 cm.

'136 Onrustige vrouwen, nr. 3' (2006), vilt gebordurd, 55 x 70 cm.

